

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Копернина (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Не смакувало —

німецькій лівци, що Чехи залишили обструкцію проти військового закона. Плян лівци був досить хитро придуманий! Числено на певно, що чеські послы, зражені знесенєм языкових розпоряджень, не допустять до ухваленя контингенту рекрутів, та що з сеї обструкції буде можна вивести доказ в очах корони, що Австрия може і повинна оперти ся «постійно» лише на «льояльність» австрійских Німців, такий льояльності, яку штучно зааранжовано в осени минулого року в часі війскових маневрів в Чехії і в Каринтії. Симчасом повело ся іменно «Союзови» вплинути на Чехів успокоюючо, а за сим прийшло опять до реконструкції правиці і т. зв. більшости парламентарної.

Реконструкція правиці болить Німців найбільше. Ся реконструкція значить одно, що провірене, що німецька лівця не буде поки-що рїшати о судьбі Долитавщини, а мусить вдоволити ся судьбою меньшости, над котрою можна буде у важнійших справах перейти до дневного порядку. Лівця є проте трохи закатарена (verschnupft). Всі закулісові єї змаганя: «позискати Поляків», розбили ся о політичний розум деяких польских політиків, що не впали в заставку Хлюмецкого. Парламент «жиє», а се гнівить німецьку лівцю, що хотїла бачити замість парламенту з славянсько-консервативною більшостию tabulam rasam, а при кермі абсолютистичну руку німецької ліберальної бюрократії.

Немило діткнула німецьку лівцю також та загальна проява, що в сій сесії — коли приходило до більше бурливих сцен — бурю починали і переводили виключно клуби лівци. Die Linke lag sich in den Naagen — можна сказати в історії першїшої сесії. Лівця показала ся більше роз'єднаною, ніж правиця. А як би сесия потревала довше, то було би дуже

наглядно показало ся, що т. зв. «deutsche Gemeinbuergschaft» стоїть на глиняних ногах.

Сесия парламентарна кінчить ся нині в суботу, а вчєра переведено вибори до спільних делегацій.

Чи спільні делегації зберуть ся вже в маю? — сумніваємо ся. Нам здає ся, що радше збере ся в маю державна рада, а то для остаточного порїшення справи страйку в угляних закопах і других біжучих, іменно дотикаючих інвестицій. З сими інвестициями хлопїт! Потреба їх нагла — се кождий посол розумїє, але Чехи дивлять ся на інвестиції з становища політичного. Они знають, що правительство потребує гроша (500 мільонів корон) і сю ситуацію хотять використати для своїх спеціальних національних інтересів. Так звані касові засоби (над 200 мільонів) вичерпані. Цукровий податок не покрив великих видатків на побільшенє урядничих, війскових та вдовичих пенсій і підвишку конгруї. Публичні будови застановлено в богато місцевостях задля недостатку готівки і т. д.

Безпарламентарний час думає др. Кербер використати на веденє дальших мирових переговорів між Чехами а Німцями. Охота до переговорів не ослабла. Вже 19. марта має відбути ся перша мирового конференция у Відни, а дальші переговори могли би продовжати ся в Празї в часі засідань соймових. Др. Кербер «клепле поки тепле» — се впрочім розумна річ.

Політичний устрій Фінляндії.

(Далі).

Заступництво кождої верстви покладають ся на ріжних основах. В шляхетським ставі правом брати участь на соїмі без виборів користуєть ся кождий голова-родоначальник шляхотського роду, записаного в рицарським домі. Всього

в книжку родоводу до 1890 р. було записано 337, родів, з їх 86 знищилось, зостаєть ся 251 рід. Се число й показує кількість шляхотського стану на соїмі. В духовнім ставі частина членів, архієпископ і єпископ засїдають на соїмі по призначю царя, инші вибирають ся по єпархіям духовними особами, котрі стоять на дійсній службі, числом не меньше 28, учителями й урядовими особами університету числом не більше 2, учителями елементарних шкіл по одному, а як схотять, то й по два з кождої єпархії. Мінімальне число вибірних депутатів є 33. В крестянській і горожанській верствах всі представителі вибирають ся. Кожне місто вибирає одно, або де кілька депутатів: при людности меньш 6.000 душ вибираєть ся один, при 6.000 людности — два, а при більшому, — по одному на кожді 6.000. Такі міста, в котрих людність меньше 1.500 душ, можуть сполучати ся з другими містами для обраня депутата. Голоси рахують ся по числу чиншових їдиниць або на иньших основах, котрими призначаєть ся, скільки кождий виборець повинен платити в городський скарб на громадські потреби. В городах, де по звичаю вибори відбувають ся через електорів, кождий електор має один голос. Вибори крестянського стану відбувають ся по судебним округам, по одному з кождого, через електорів, котрі вибирають ся кождою громадою (або частиною громади) по одному, з добавкою ще одного на кожді 2.000 чоловік. Число депутатів сеї верстви, по числу округів — 62. В виборах не-дворанських верств беруть участь повнолітні члени верстви, котрі живуть в виборчому окрузі, за виключенєм незаписаних в протязі 3 попередних літ в податкові списки, неспроможних довжників і осіб, вилвлених судом, обвинуваних в надуживаню при виборах. Вибраним може бути кождий, хто користуєть ся виборчими правами, досягши 25-літнього зросту і приналежний до якої-небудь хрестиянської віри. Вибраний депутат не може зрікатись сього порученя, як не має ніяких значних причин, або як він не досяг 60-літнього зросту. Кожний округ повинен вибрати депутата. Як-що який округ виборчий не назначить уповномочених в приписанім чи-

1 ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

ОСОБИ.

Професор Арнольд Рубек, різбяр.
Мая Рубек.
Управитель купельового закладу.
Грина.
Ульфгайм.
Монахия.

Слуги, купільні гості і діти.

Події першого акту розіграють ся в купільній місцевости на побережю, другого і третього в околиці ліничного закладу в горах.

Перший акт.

Перед готелем, якого головний будинок видно в частині на право. Вільна площа щось в роді парку з водограєм, великими, старими деревами і корчами. На лїво невеликий павільон майже вкритий зеленою і диким виноградом. Перед ним стїя і крісла. В задній частині розстелюєть ся вид на повне море, що переходить у залив, на яким видїють далеко кусні землі і невеличкі острови. Тихе, соняшне лїтнє передполудне.

Професор Рубек і Мая сидять у плетених кріслах, при застелєнім столі, на лєваді перед готелем. Вони скінчили як-раз лише що сїдати. Тепер попивають шампана з сельдерською водою і кожде з них тримає часопись у руках. Професор — се старший дистингований мушкетер, в чорнім аксамітнім сурдуті, звештою загорнений по літньому. Мая дуже ще молода; її риси живі, а очи веселі, збиточні, розсїла ся однак у них якась скука. Загорлена в гарний подорожний стрій.

МАЯ

сидить хвилину, немов викидаючи, що скаже професор. Потім опускає часопись і зітхає.
Ах так, так!..

ПРОФЕСОР РУБЕК

глядить на неї з поза своєї часописи.
Ну, що-ж Майо? Що тобі такого?

МАЯ.

Слухай лише, як тут тихо.

ПРОФЕСОР РУБЕК

сьмієть ся добродушно.
І ти можеш чути се?

МАЯ.

Що?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Тишину?

МАЯ.

Розумієть ся, що можу.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Зрештою, твоя навіть правда, дитино. Дійсно можна чути тишину.

МАЯ.

Бог свідок, що можна. Особливо коли вона пригноблює — так як тут! —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Думаєш, в сій купільній місцевости?

МАЯ.

Думаю, всюди тут у ріднім краю. Там у місті було багато гамору і крику. А все-ж так — для мене в тім гаморі та крику було щось мертвого.

ПРОФЕСОР РУБЕК

глядить на неї уважно.

Вже не тишиш ся Майо, що ти знов на рідній землі?

МАЯ

глядить на нього.

А ти радий з того?

слі, то караєть ся тим, що на нього накладуєть ся пеня, яку верства признає можливою.

Особа соймового депутата непорушна. Його не можна віддати під суд і позбавити його свободи за висловлені ним гадки, або за його поведжене в засіданнях сойма, як тільки верства, до котрої він належить, не дасть на се дозволу. Але і в таким разі потрібно, щоб не менше 5/6 всього числа членів згодилось на се. При виповненню своїх обовязків, депутат приймає на увагу тільки основні закони краю, через що виборці не можуть давати депутатам інструкцій. Але в дійсности установились ради депутатів з виборцями: на сих радах виборці висловлюють свої домагання, котрі депутати новинні проводити на соймі. Сойм має відбуватись в столиці краю, виключаючи такі випадки, коли вороги нападуть на країну; тоді цар призначає друге місто в крайові для зібраня сойму. Земські чини на періодичний і надзвичайний сойми скликають ся царем. На надзвичайному соймі обмірковують ся тільки ті діла, для котрих його скликано, або ті, котрі укаже цар, а також ті, що звязані з сими ділами. Поклик на періодичний сойм оголошуєть ся за три місяці, а на надзвичайний — шість тижнів до того дня, в котрий має бути відчинений сойм. Перед відкритєм сойма царем визначають ся предсідателі верств: ландмаршал рицарства і шляхотства, тальман духовної верстви, архієпископ, або один з єпископів, і тальмани иньших верств з числа їх членів. Крім їх назначають ся також віце-ландмаршал і віце-тальмани і секретар крестиянської верстви. На посаду секретаря крестиянського стану звичайно назначаєть ся знающий закони, котрий при рішеню діл повинен помагати порадами тальману і повідомить членів верстви про їх законні права і обовязки. Сойм відчиняєть ся або самим царем, або тим, кому він припоручить, в троновій салі. При відкритю сойма членам оповіщаєть ся описок діл, котрі імператор хоче передати на їхне обмірковуване, а також відчит фінансів (бюджет). Крім сього чинам викладаєть ся для відомости реляция прокурора сената про судопроизводство в крайові за час від попереднього сойма. Сесия чергового сойма має продовжуватись чотири місяці; коли вже прийшов сей час, то хоч як й не всі діла були рішені, сойм зариваєть ся. Сесия може бути скорочена на жадане всіх верств, або на жадане царя.

(Далі буде).

3 Державної Ради.

Вчера відбули ся два засідання державної ради. На ранішнім, по промові президента міністрів Кербера (гл. вчерашні телеграми) відповідали другі міністри на інтерпеляції. Між иньшими міністер торговлі у відповіді на інтерпеляцію пос. Лехера заявив, що від довшого часу ведуть ся переговори в предметі заведеня грошевих переказів межі Австріїю а Росією. Є надія, що старання в сім напрямі будуть мати успіх. Далше відповідав міністер торговлі на інтерпеляцію пос. Меруновича і тов. в справі

уліпшення телеграфічної і телефонічної комунікації в Галичині. В міру средств правительство старає ся розширяти сіти, а що-до телефону межі Львовом а Віднем, то найкрасше було би заложити другу безпосередну лінію, з виключенєм побічних шлезких стаций, але на се нема фондів. Найліпше було би вставити відповідну квоту до інвестиційного преліминаря.

По відповідях міністрів, а перед приступленєм до дневного порядку, президент Фукс відповів на вчерашнє питанє пос. Іро, чому не відчитано єго інтерпеляції. Президент заявив, що се стало ся тому, що згадана інтерпеляция містить цілий ряд сконфіскованих статей, а не мала достаточного числа підписів.

Підчас відповіді президента Фукса пп. Тірк, Іро, Шенерер підносять страшний гамір, що треває через довший час. Президента Фукса обкидають лайкою та обидами. Вкінци палата приступає до дневного порядку.

По мисли реферату пос. Розенштока прийнято умову межі Австрією а Іспанією що-до оборони винаходів, марок і т. д. Відтак слідували ріжні справозданя комісії посольської ненарушимости. Принято далше резолюцию пос. Менгера з завізванєм правительства, аби зарядило, що належить, а евентуально предложило палаті відповідний закон в сім напрямі, аби патентовий уряд міг скорше, як до тепер, полагоджувати свої аґенди, зглядно, аби побільшено в нім число текніків.

Відтак прийнято закон, признающий безпеченство пушілярне облігаціям позички на водопроводи м. Кракова в загальній сумі 3,600.100 корон. З черги нараджувано ся над рефератом соціально-політичної комісії в справі робітничої статистики. По ухваленю без дискусії §§. 1—7 забрав голос міністер справедливости др. Спенс-Боден і висказав вдоволенє, що сей закон прийшов наконєць під нараду. Правительство вже давно єго приготовило і дало сим доказ, що щиро бажає урегульованя сеї справи. Потім прийнято решту параграфів і цілий закон в другім і третім читаню.

З черги приступлено до реферату комісії промислової в предметі зміни і доповненя параграфів 59 і 60 промислового закона. Референт пос. Вайскірхнер поручає прийняти проєктовану зміну. Пос. Кізеветер заявляє, що соціялісти не є ворогами промисловців, але рішучо застерігають ся против сего, аби консументів давано на жир дрібним промисловцям та купцям. Пос. Шіккер заявляє ся рівнож за потребою охорони консументів, і що як-раз тому буде голосувати за проєктованими змінами.

На сім перервано генеральну дискусию. Пос. Шенерер інтерпелює віцепрезидента Прадого і одержує у відповідь, що не вільно звертати ся з питаннями до віцепрезидентів з розмисним поминенєм президента; тому мериторичної відповіді віцепрезидент не може дати. Пос. Кайзер зазначає, що не годить в відповідію президента Фукса. Президент вправді має право цензурувати інтерпеляції, але не має права впливати, аби усувано з них підписи. Президент Фукс

заявляє вдруге, що інтерпеляция не мала достаточного числа підписів, а один з підписаних заявив, що не знав зовсім про зміст інтерпеляції. (Шенериянці підносять крик). Пос. Дашинський прилучає ся до виводів Кайзера. Пос. Вольф виступає пристрасно против конфіскаційної практики прокураторів, відмовляє права цофати свої підписи з інтерпеляції, хто вже раз підписав та жадає отвореня дискусії над відповідію президента палати, а для сього внесєня жадає поіменного голосованя. Оба сї внесєня відкинено голосами цілої палати против Шенериянців та соціялістів.

Пос. Тірк противить ся переведеню виборів до делегацій на вечірнім засіданю і вносить вичеркнене сего предмету з дневного порядку. Се внесєне відкинено, а президент замкнув засіданє о 5. годниї. Вечірнє засіданє розпочало ся о годниї шестій, а присьвячене виключно виборови делегацій.

Нині в суботу посліднє засіданє ради державної. Парляментарна сесия стала плідною завдяки розвазі чеських послів, що не імили ся радикальних средств обструкції, як се сього часу зробили були Німці. Се становиско Чехів заслужило на признанє всіх уміркованих і державі щиро зичливих партий та і самого правительства. «Але коли ми знов зійдемо ся в маю, пише один з чеських послів консервативних більшої посїлости — та коли не усунуть нинішного несправедливого стану річи і в справі чеської урядової мови не наступить рішучий крок, тоді настане конєць уміркованя Чехів, тоді і ми заступимо ся з найбільшою енергією за справедливиими жаданями Чехів».

З молодоческих кругів пишуть знов, що вибір делегацій стрітив ся в чеськім клубі з найбільшим опором. Авторитет парляментарної комісії був загрожений небезпечно. Лише зелізній дисципліні чеського клубу та повазі, якої завживає др. Енгель, можна завдячити, що переважила гадка, аби виборови не перешкоджувати насильними средствами. Чехи зробили великі жертви для теперішнього правительства. Але ніяк не можуть зрозуміти безжурної рівнодушности правительства. Та за те тим ліпше можна зрозуміти зарозумілий тон панів Прадого, Пергельта і Грабмаєра. Нехай они і правительство дадуть собі сказати, що ми не дамо вже другий раз вистрихинути себе на дутка та плани наших противників зуміємо перебити!

Так отже справді правительство повинно не затирати руки з задоволеня по теперішних успіхах, але взяти ся до справедливої полагоди чесько-німецьких відносин, аби в маю парламент не заліз знов у болото обструкції.

НОВИНКИ.

— В Теревовлі відбуде ся дня 25. с. м. концерт в 39. роковиня смерти Тараса Шевченка. В програму концерту входять деклямації, соля баритонові і тенорові, гра на фортепяні, продукції хорів: мішаного і мужьского. Участь в кон-

ПРОФЕСОР РУБЕР
вкручаєть ся.

Я? —

МАЯ.

Так. Ти. Таж ти був так богато, богато довше за границею ніж я. Чи ти справді вдоволений, що сидиш в ріднім краю?

ПРОФЕСОР РУБЕР.

Коли говорити би прямо і щиро, то так дуже не є я вдоволений.

МАЯ
живо.

Бачиш! Я-ж знала се зараз!

ПРОФЕСОР РУБЕР.

Може я жив за довго за границею. Відчув жив ся цілком від усього тут — від тих відносин в ріднім краю.

МАЯ
присуває ся ближе до нього зі своїм кріслом; живо.

Бачиш Рубек. Тож відїдьмо геть відси, по змові найшвидше!

ПРОФЕСОР РУБЕР
трохи нетерпеливо.

Розумієть ся, така-ж була наша гадка, любя Майо. Знаєш се добре.

МАЯ.

Але чому не зараз? Подумай собі лише, як мило і весело було би нам у нашім новім гарнім мешканю.

ПРОФЕСОР РУБЕР
смієть ся добродушно.

Властиво повинні ми говорити: в нашій новій, гарній хаті.

МАЯ
коротко.

Я кажу радше, в мешканю. І най лишить ся так.

ПРОФЕСОР РУБЕР
спитово на ній свої зір.

В самій річи дивна ти людинка.

МАЯ.

Я така дивна?

ПРОФЕСОР РУБЕР

Дійсно.

МАЯ.

Але чомуж се так? Може тому, що не маю великої охоти дерти ся тут цілий час по горах.

ПРОФЕСОР РУБЕР.

А хто-ж з нас хотів того, аби пережити се літо на півночі?

МАЯ.

Ну так, я.

ПРОФЕСОР РУБЕР.

Так, бо я справді ні.

МАЯ.

Але-ж Боже, хто-ж міг гадати, що все змінило ся тут так страшно! Ще до того в таким короткім часі! Коли подумаю, що не минуло більше як чотири роки, від коли я виїхала відси —

ПРОФЕСОР РУБЕР.

— Як замужна жінка, так.

МАЯ.

— Замужна жінка? А що-ж се має до річи?...

(Далі буде).

церті возьме багато осіб зі Львова, знаних вже зі своїх артистичних виступів.

— **В Стрию** відбуде ся дня 22. н. ст. марта заходом руско-народних товариств торжественний вечерок з такою програмою: 1. Вступне слово; 2) Ф. Колеса: «Обжинки» — хор мішавий «Стрийського Бояна»; 3) Артемів: «Фантазія з Наталки Полтавки»; 4) Н. Лисенко: а) «Ой летіла горлиця»; б) «Та туман яром котить ся»; хор мужеский в супроводі фортепяну; 5) Шевченко: «Кавказ» деклямація; 6) Сольо басове; 7) Бортнянський: «Ушлиши Боже глас мой» — псалом, хор мішаний; 8) Сольо скрипкове; 9. Н. Вахнянин: «Урра у бій», хор мужеский в супроводі фортепяну. — Початок точно о год. 8. Крісло 70 кр., вступ на салю 40 кр., для учеників, міщан і селян 20 кр. — По концерті відбуде ся комерс в льокали р. Касина.

— **Від посла о. Тянячкевича** дістаємо отсе письмо: «Недавно повідомлено мене о таким случаю, що жандарм оспоровав съвященникові право продавати лосьни дяківської лютерії, бо мовто речинець тягненя вже минув. Дялятого відніс ся я до намістника з жаданем, щоби поручив всім староствам Галичини оповістити в своїх повітах, що міністерство дозволило на продовжене урядженя лютерії в 1900 році, а тягнене в наслідок того відбуде ся сею року, як то в часописях оповіщено. На се письмо дістав я таку відповідь: «Президія ц. к. Намістництва. Львів дня 7. марта 1900 ч. 2197/пр. На подане з дня 1. марта с. р. заявлюю Вашому Преподобію, що повідомивм всі ц. к. Староства і ц. к. Дирекції поліції в краю о позволеню міністерияльнім на уряджене в протягу року 1900 лютерії фантової на річ Товариства взаїмної помочи дяків, львівської, перемискої і станиславської дієцезії обр. гр. кат. — Ц. к. Намістник Пинійський в. р. До Преподобного Отця Данила Тянячкевича гр. к. пароха і посла до Ради державної у Відні». — Думаю, що за таким оповіщенем подібні случаи як повисший, зглядно перешкоди в справі розпродажи лосьнів будуть ухилені. *Посол о. Тянячкевич.*

— **3 Коломиї** одержали ми отсе письмо: Вімени віділу філії «Рус. Товариства педагогічного» прошу на власне бажане проф. Шухевича о ласкаве поміщене отсею сиротстваня: Проф. Шухевич цілком не представив ся яко делегат головно виділу на перших загальних зборах філії «Руского Товариства педагогічного» в Коломиї, але виразно двічі заявив, що в послідній хвилі, коли вже вибирал ся в дорогу до Коломиї, просив єго голова Товариства, директор Харкевич, щоби зложив подяку тим, котрі заняли ся заповнанем філії. Відповідно до тої заяви звучала і відповідь проф. Макарушки. — *Макарушка*, голова філії.

— **Шлюб архикнягині Стефанії** не відбуде ся в означенім часі, бо гр. Льонай, що перебуває тепер в Венеції, занедужав на інфлюенцію. На вість о недужі гр. Льоная сейчас вислала архикнягиня Стефанія свого лікаря до Венеції, а сей припоручив недужому змінити підсоне. В сих днях має гр. Льонай перенести ся до Гориції.

— **Міністерство просвіти**, як доносить «Gazeta Polska», дозволило уживати також руского язика при науці грецько-вермінської (?) релігії в міскім ліцею жіночим в Чернівцях.

— **Відповідь міністра просвіти** на інтерпеляцію пос. Тянячкевича в справі конгруї гласить після стенографічного справоздання: На засіданю високої палати з 1. марта с. р. внесли інтерпеляцію пп. посла Тянячкевич і тов. в справі переведеня конгруального закона з 19. серпня 1898, а при сїм звернули ся до мене з запитом, чи я приклонний безпроволично зарядити, що потрібне, аби руске духовенство як найскорше одержало належне єму підвишене конгруї.

У відповіді на сю інтерпеляцію маю честь відповісти, що рівночасно я вислав розпоряджене до п. намістника Галичини, в яким поручаю єму, з цілим натиском ділати в тім напрямі, щоби з можливім успіхом доведено до дефінітивного полагожденя тих фасій місцевих доходів съвященства, які ще в сїчні с. р. досягали числа 741, від того часу зменьшили ся аж до числа 299.

— **Отворене оферт** на директора нового польского театру відбуло ся перед кількома днями в сали ратушевої. Комісії проводив президент міста др. Малаховский, а крім него були присутні віцепрезиденті Михальский, та Цюхцінський і девять радних, яко члени комісії театральної. Явили ся також всі три оференти: теперішній директор театру Геллер, б. директор краківського театру Т. Павликовский і властитель складу дров Ів. Ст. Чайковский. Геллер обіцяв платити річний чинш 34.000 корон і 30%

кождорічно чистого доходу відступити на власність міста Львова; побіч того наводить і інші пропозиції, що-до котрих робить всякі застереженя. Т. Павликовский пропонує чинш лише в квоті 20.000 корон, а за те 75% чистого доходу відступить на користь міста. Третій оферент Чайковский, жертвує 24.000 корон яко річний чинш і 50% з чистого зиску, а крім того річні оплати на ріжнородні добродійні цілі. Кождий з них застерігає собі також директорську платню 12.000 корон.

— **3 Києва** доносять, що там дня 9. с. м. померла на удар серця Ольга із Старицьких Лисенкова, жена звісного нашого композитора Миколи Лисенка. До щирих заяв співчуття дорогому нашому землякови з причини тяжкої втрати прилучавсь до України і наша Русь австрійська.

— **Вісті з Америки.** На всіх полях видко у наших американських братів запобігливість і ревне старане про загальні справи. В посліднім числі поміщає амер. «Свобода» ось яку відозву: Стараймо ся чим скорше мати свій руский дім еміграційний. До товариства «Р. Н. Д. Емігр. в Америці» приступили до тепер слідуючі братства: Брат. св. Пет. і Пав. в Джерзі Сіті, Н. Д., Брат. св. Ольги в Джерзі Сіті, Н. Д. і Брат. св. Володимира в Ансонї, Конн. Понеже вже вислали відозви до всіх наших руских братств, дялятого просимо умильно всі наші прочі рускі братства піддавати наші відозви під голосоване на найблизших митингах і вступати чим скорше в члени нашого товариства, бо наші бідні емігранти все напливають і потребують чим скоршої помочи. Дня 10. лютого с. р. приїхав з Тиряві Сільної, пов. Сянок, Стефан Тилька і позаяк ще в Бремї чужі агенти (певно жидівські) наговорили єму, аби в Нью Йорку в «кастль-гарден» не показував до нікого адреси, бо єго навернуть назад до краю, то легковірний наш брат так і зробив, і хотяв мав адресу до свого краяна Івана Кичора, 526 Market Str., Newark, N. J., однак не показав комісарам еміграційним і певно були-б єго навернули назад до краю, если-б випадково не був вставив ся за ним неварський Русин, котрий мусів дати одному чужому агентови пять доларів «куку в руку» і по довгих таранатах якось удало ся спасти нашого чоловіка із «неволі вавилонської». Если будемо мати свого агента і дім еміграційний, тоді без гроша і без клопоту кожного нашого емігранта дістане ся з «кастль-гарден», охоронити ся єго перед визиском і наше товариство займе ся дальшою єго судьбою. Своім знакомим до старого краю напишіть виразно, если хто їде до Америки, то мусить мати адрес до якого небудь свого знакомого в Америці і треба єго все показати в «кастль-гарден». От видите, що нужда не спить, а змагає ся, дялятого просимо всіх Русинів і Русинок американських вступати в наше товариство і присилати жертви на разі єще до редакції «Свободи». Позаяк Семен Сосенко, з Юнкерс, не єсть дальше в нашім комітеті, з причин від комітету независимих, дялятого обовязок секретаря наш комітет поручив на дальше Конст. Кирчову.

Джерзі Сіті 24. лютого 1900.
За комітет товариства «Р. Н. Д. Е. в Америці»:
О. Н. Підгорецький, К. Кирчів,
председатель. секретар.

— **В справі угляного страйку.** Віденьська «Morgen- und Industrie Zeitung» доносить, що австрійське міністерство в виду того, що комісія парламенту, яка мала занятися полагожденем угляного страйку, довго проводилає сю справу, має намір само вміпати ся до неї. Оно хоче полагодити спір між робітниками а властителями законів в сей спосіб, що заведе 8-годинний час денної праці, в який не буде вчисляти ся зїзд і поворот зі шибу.

— **Оружні маніфестації.** Лондонський «Standard» одержав з Царгороду сензаційну телеграму з дуже поважного жерела, що Росія зарядила загальну мобілізацію сухопутних і морських війск. Турецке правительство вислало значні відділи війска в околиці Трапезунту. В слід за сїм Росія вислала туди свій воєнний корабель. Вікнци доносить згадана газета, що тут ходить о натиснене на Туреччину, аби дала Росії концесію на будову залізниць в Малій Азії, о що також Німеччина робить великі стараня і забіги. Апостоле мира, скрий своє лице у долонї та сплач гірко над людскою захланністю... З тими людьми ти не дійдеш до ладу!

— **Убийство.** В Вільшаниці під Тисьменицею убив праником парубок Василь Полковник господаря Луку Полковника. Убийника і тих, що єму помагали т. є. другого парубка і бабу, увязнено.

— **В Петербурзі** згоріла недавно бібліотека головного штабу, при чім згоріло з 117.000 томів, 12.735. Між иньмих згоріли рукописи з 1513 р. і перші виданя першої російської друкарні. Книжки, які уратовано, сушить ся при помочи пари.

— **Жертви хлопчаї сваволі.** До Варшави прибуло вісьмох селян з села Березини, люблинської губернії, яких покував скаженим кіт. Селяни оповідають, що кіт сказив ся в наслідок то-

го, що хлопці вирвали єму один зуб. Кота привезли они зі собою до Варшави, щоби в бактеріологічлім заведеню д-ра Пальмірського сконстатовано, чи він дійсно був скаженим.

— **Дивна реклама.** Новий віденьський кат Йосиф Лянґ, є знаний, як член і заступник голови клубу атлетів на Сімерінґу, зі своїх продукцій. Але видко, що інтерес «артистичний» не ішов так добре, бо він волів заняти «правительственну» посаду — ката. Однак видко, давні «артистичні» аспірації не покинули єго. Тож рекламує ся ще і тепер, хоть вже має постійний і безпечний кавалок хліба. Interessantes Blatt подає ілюстрацію теперішного віденьского ката, як він підносить трех атлетів з їх тягарамі, а при тім описує перше страчене, яке він виконав в новім своїм заводі в Країні. Повисив цигана в протягу 45 секунд. Розуміє ся — після «власного, найновішого метода». Часопись хвалить сей вислід і радить другим катам Австрії, аби ішли до Лянґа на науку. — Хиба вже дуже тяжкі часи настали, коли і в катівскім заводі росте конкуренція і треба аж реклами...

— **Перехитрив.** З Манїї подають до амер. «Свободи» таку сензаційну новину про Агвінальда. Американські жовніри хопили якогось чоловіка і посадили єго на два тижні до арешту. По відсидженю кари, випущено єго на волю, а тим чоловіком був сам Агвінальдо, провідник бунтовщиків, що так був перебраний, що ніхто єго не пізнав. Коли Агвінальдо був уже на воли, написав лист до заряду вязниці, дякуючи за людске з ним обходжене ся.

— **Вїшні прикмети женщины.** Один французский лікар подає, яких народностей вїшні прикмети мала би мати женщина, щоби бути ідеальною: Волосє — Індіянки; ніс — Грецьки; уста — Англичанки; стая — Турчїнки; зуби — Етіопки; рамена — Росіянки; ноги — Італіянки; стопи — Хінки; очи — Іспанки; вдачу — Французанки.

— **Дрібні вісті.** Нові пятакоронівки появил ся вже у Львові; не відзначають ся они зверхною красою а і можуть давати нагоду фальшованя їх. — Розбійника і рабівника Березу, що недавно напав в ночі на мешкане лат. съвященника в Козлові кс. Найбурґа за-для рабунку, а навіть кивув ся на єго житі, засудив бережанський суд на 15 літ вязниці з постом. — В Бориславі вибух огонь в будинку, де находять ся електричні прилади. З тяжким трудом здержано огонь, що не дістав ся шибів. — В околиці Козлова коло Березан лютує тиф. В деяких селах замкнено школи.

— **Переписка редакції.** П. К. в Д. Конєць ми пропустили, бо тенденція образу не ясна. Коли у вас є манускрипт, то проверте справедливність нашого осуду. Просимо на нас не забувати.

Телеграми.

Відень, 17. марта. На нинїшнім засіданю парламенту, заким приступлено до дневного порядку, ухвалено переказати комісії без другого читаня внесенє п. Дейма в справі внесеня тариф на державних залізницях.

Потім на внесенє комісії признано полєкші ріжним громадам з причини елементарних нещастя.

З порядку слідували наради над справою увільненя від податку 30-мільонової позички у Відні, затягнутої на построење електричної стації. — Засіданє триває дальше.

Царгород, 17. марта. Росія зібрала в краях за- і передкаспійских армію, складаючу ся з 160.000 людей. Перевіз війска в ті краї триває дальше.

Коли всьо буде приготовлене, належить сподівати ся, що Росія виступить з деякими претенсиями до Англії.

Царгород, 17. марта. Мобілізацію російских війск в двох округах війскових застановлено. Причиною мобілізації мали бути маневри в околицях Києва і Москви і заповіджена ревизія війск підчас подорожи царя до Лівадії.

Знаменитий коняк французский курационий відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3:50, пів фляшки 1:80, чверть фляшки 1 зр., набути мож лише в торговлі

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Баторія ч. 2. 9—30

Помимо що вовна і розгар подорожлі о 30% — продає ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціально робітня і магазини постели 25—30

ЙОСИФ ШУСТЕР Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром.

Малий фейлетон.

НЕПОТРІБ.

А їхня грушка? Чи зародила? Е ще не добрі грушки, тверді. Але вишні то рішучо іще будуть, а агрест?... А як вже обірвали?

Але мамуна дадуть йому кілька нових — побіжить до панського саду, купить собі яблук, тих біленьких, що то так рано достигають.

Овва?... Чомуж то ніхто не вишпов проти нього? Може не сподівалися іще нині?

— Михасю, ти вже приїхав?

— Вже мамунцю.

— А свідощтво?...

— Є. Добру клясу маю.

І мати цілує його, веде у хату, дає їсти, а сама так і випитув раз-у-раз про всілячину, а в очех мерхтять слъови.

Аж ось нараз сильна рука господаря паде йому на карк, аж кісточки хруснули, а в очех потемніло.

— Чому ти драбе не вчиш ся, якого тебе чорта батько посилає до школи, де в нього розум? — Такого лобуза... тумана!

— Die, due, fac, fer... die, due, fac, fer... die, due, fac, fer... die, due, fac, fer... die, due, fac, fer...

Зразу голосно, майже кричить, а там усе тихше та тихше... далі вже лише уста лепечуть сі чотири звуки, а думка над чим иньшим працює.

Перед очима його душі виринає нова картина.

На дворі почало смеркати ся.

Батько засвітив лампу і ходить задуманий по кімнаті. Мати порать ся коло стола. Вкриває його легонько сіном, застелює скатертю, розкладає на ньому тарілки, вилки, ножі, ложки. Нарешті і колач великий поставила на краю стола.

— Щож тату, хіба зачинаймо.

— Помоліть ся вперед дітоньки.

І всі клякають перед образом і говорять одно за одним молитви.

А батько приготував проскурку. І ділить ся із всіма і бажає сему сього, тому того, а йому доброї кляси.

Сідають до стола. І змітають страву за страву, і шепчуть все нишком. Що ще? що ще?

Аж ось і кутя появилася на столі. І кінець вечері.

Повстали. Батько лягає на ліжко і курить свобідно люльку. Мати сідає коло нього і шепчуть щось обоє. А він біжить із братчиками під стіл, качають ся по сні, бавлять ся...

— Спати! Вже девята година! — гримнув господар.

І п'ятьох їх встає від стола. Щасливі, що вже будуть спати.

І він лягає. У голові мішається на перемену то латинська граматика, то буйні картини уяви. Нарешті все втихомирюється ся... його гадки розпливаються ся... завмирають

У клясі тихо. Ніхто не ворухнеть ся. Всі похнюпили голови в долину.

Нахмарений професор листує завзято картки каталогу. Оберне картку два, хлопці відітхнуть свобідно легонько — два иньші заперли дух у собі. Тремтять усім тілом, переживають віки пекольних мук.

Викликав Михася.

Блідий, наляканий хлопчина виходить із лавки та стає перед катедрою. Книжка трясеть ся йому в руках. Коліна вгинають ся, гострий погляд професора збентежив його іще більше.

Перекав з тяжкою бідою, гикаючи ся на кождім слові. Прийшла граматика.

Die... die... e-e-e... gm... gm... die... e-e-e... fe... f-f-fer... m-m-m... die, fer... die...

Сідай, на місце!... Тобі латину! — Тобі свині пасти!... Ти тумане!...

— Прийдеши сидіти в неділю, будеш учити ся тут до вечера. —

В Кузьмінці, в серпні 1898 р.

А. К.

ПРИВАТІ.

— Держи, держи май, хло!... Бий боржі до берега!...

Керма заскрипіла в стільці, дошка вдарила сильно по воді, однак плоть не прибила до берега — сильний гін води на гряді хопив її та поніс далі.

Стало вечеріти.

По лівім березі Лімниці поприязувані плоти, сплавники порозкладали на березі ватри та гріють ся.

— А ци ви вже вігонили воду? — питає Андрій тих, що прибили до берега.

— Ба!...

— А де вода?

— Е!... Та недалеко ще!...

Андрій, що стояв при кермі з переду, крикнув на свого заднього товариша, аби брав ся на ліво.

(Далі буде).

Важне для рільників!

САМОЧИННІ

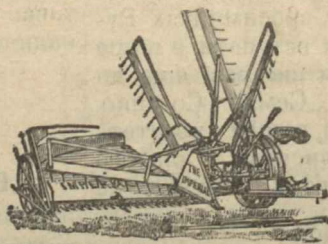
приряди до підливання

в цілі

знищення дикого ріпаку

і дикої гірчиці, возячі на більшій площі,

а носячі для менших ужитків.

косярки

до трави, конюшини і збіж.

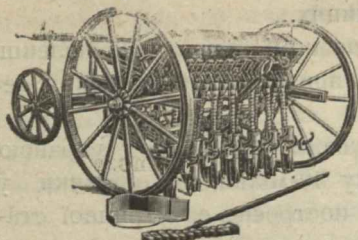
Розтрясачі кінні до сіна. Грабярки кінні до сіна.

Найліпшою сіваркою

рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s

„AGRICOLA“

(система пересування коліс) до всіляких насін'я і ріжнородної величини висіву без зміни коліс; на ґрунта гірські і рівнини, дуже легко ходячі, незмірно тревалі, дуже дешеві.

Уможливають дуже велику економність в праці, часі і грошах.

Ручні праси до сіна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотарні, млинки до чищення збіжя, триери, плуги, вальці, борони вирабляє і достарчує яко спеціальність, з порученем, в найновішій, вибірній за найліпшу узнаній конструкторці

PH. MAYFARTH & Co.

ц. н. уприв. фабрика машин рільн. особливша фабрика прас до вина і машин до овочів. у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.

Обширні каталоги і численні письма з узнанем — даром.

2-8

Заступці і відпродавці пожадані.

Важне для всіх!

На- **КАЛЬОШІ** найгірше правляє **КАЛЬОШІ** знищені

як також **мужеску, дамску і діточу** обуву.

Чоботи для духовенства по як найприступніших цінах.

З провінцій вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.

ПЛАШІВСКА

парова фабрика

дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8

поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської — барви червоної або чорної;

пурки дренаві ріжної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

3-20

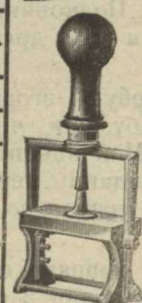
Заряд.

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів, відливання, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вн. Миколаша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіальних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лаке- рованя, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянні з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шабльовв. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

